

Ὁποῖος κάνει τὸ σταυρό του | ἔχει ἄρμα 'ς τὸ πλευρό του
Κρήτ.

Πέφτω, κάνω τὸ σταυρό μου, | ἄρμαν ἔχω 'ς τὸ πλευρό μου
(ἡ προσευχή νομίζεται ὡς θεῖον ὄπλον κατὰ τοῦ κακοῦ)
Χίος. β) Μετων. ὄπλοφόρος, στρατιώτης Ἄνδρ. — ΙΚολο-
κοτρ. Ἑλλην. ὑπομν. 185 καὶ 202 ΘΚολοκοτρ. Διήγ. συμ-
βάντ. 2,4 ΔΣολωμ. 16: Ἀκολουθοῦν καὶ οἱ λοιποὶ καὶ ὅλα τῆς
Γούβας τ' ἄρματα ΙΚολοκοτρ. ἔνθ' ἄν. 202 «Ὁ ἐκλαμπρότα-
τος κ. Ἀνδρέας Ζαΐμης διετάχθη ν' ἀναδεχθῇ τὸ βάρος εἰς
τὸ νὰ διευθύνῃ ὅλα τὰ ἄρματα τῆς ἐπαρχίας σας» ΙΚολο-
κοτρ. ἔνθ' ἄν. 185. «Εἶχα πολλοὺς ψήφους καὶ ἀπὸ τὰ ἄρ-
ματα καὶ πολιτικούς» ΘΚολοκοτρ. ἔνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Ὁ Κωσταντῆς κατέβαινε 'ς τοὺς κάδους καβαλλάρης
μὲ τετρακόσα ἄρματα, πενήντα δὲ παιχνίδια
Ἄνδρ. — Ποίημ.

Τρέχουν ἄρματα χιλιάδες | σὰν τὸ κῆμα εἰς τὸ γιγασί,
ἀλλ' οἱ ἀνδρεῖοι παλληκαῖδες | δὲν ψηφοῦν τὸν ἀριθμὸ
ΔΣολωμ. ἔνθ' ἄν. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαλάλ. 314,6
(ἔκδ. Βόννης) «ἀγανακτήσας ἐκέλευσεν ἄρμα κατ' αὐτῶν
ἐξελθεῖν» (ἡ λ. κεῖται περιληπτικῶς ἀντὶ ἄρματα) καὶ
Θεοφάν. 459,10 (ἔκδ. Βόννης) «ὑπέσχετο διδόναι αὐτοῖς
ἄρματα». 2) Φυσιγγιοθήκη Πόντ. (Σάντ.) 3) Κατὰ
πληθ. α) Κοσμήματα γυναικῶν Εὐβ. Καπ. (Ἀραβάν.)
Μακεδ. (Βλάστ.) Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ.) κ.ά. — ΝΠο-
λίτ. Ἐκλογ. 51 καὶ 179: Ἐβαλιν ἡ γ'ναῖκα τ' ἄρματα Βλάστ.
|| Ἄσμ.

Ἄιτε καὶ βάνε τ' ἄρματα κ' ἔλα 'ς τὴν Κρούα Βρούσι
νὰ περπατᾶμε 'ς τὰ βοννά, 'ς τῆς Λιάκουρας τὰ χιόνια
ΝΠολίτ. ἔνθ' ἄν. 51.

Σήκω ν' ἀλλάξῃς, κόρη μου, νὰ βάλῃς τ' ἄρματά σου,
γιατ' ἤρθαν νὰ σὲ πάρουνε πεζούρα καὶ καβάλλα
ΝΠολίτ. ἔνθ' ἄν. 179. β) Γεωργικά ἐργαλεῖα Ἀπουλ.
Καλαβρ. (Μπόβ.) γ) Σκεύη καὶ ἐπιπλα οἰκίας Καλαβρ.
(Μπόβ.) Πόντ. (Κερασ.) 3) Συνήθως κατὰ πληθ., ἐνίοτε
δὲ καὶ καθ' ἐνικ., τὰ ἱστία καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἐξαρτύ-
ματα τοῦ πλοίου Θράκ. (Μυριόφ.) Μύκ. Πόντ. (Κερασ.
Οἶν.) — ΑΜαμμέλ. ἔνθ' ἄν.: Τὰ μικρὰ ἄρμενα σύμφωνα μὲ
τὴν ἄρμα τους ἔχουν μιά, τὰ μεγαλύτερα ἔχουν καὶ μιά δεύτερη
(ἐνν. γάμπια) ΑΜαμμέλ. ἔνθ' ἄν.

ἀρμαγάδα ἡ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἀρμαγᾶδες πληθ. τοῦ οὐς. ἀρμα-
γᾶς.

Δῶρον: Ἄσμ.

Ἐννὰ κοφίνᾳ φόρτωσεν ὠτία καὶ μυτία
κι ἄλλα ἐννέα φόρτωσεν καὶ δερᾶ καὶ κιφάλα
καὶ στείλ' ἄτα 'ς σὸν βασιλᾶν μέγαλον ἀρμαγάδαν
(τὸ στείλ' ἄτα ἐκ τοῦ στείλει ἄτα). Συνών. ἀρμαγάδιν,
ἀρμαγᾶς.

ἀρμαγάδιν τό, Πόντ. (Τραπ. κ.ά.) ἀρμαγάδιν Καπ.
(Συνασσ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἀρμαγᾶδες πληθ. τοῦ οὐς. ἀρμα-
γᾶς.

Ἀρμαγάδα, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Σίλους ἔμπρᾳ τ' ἐσκότωσεν καὶ μύριους ἀποπίσ' αὐτ',
ἐννὰ καντάρᾳ φόρτωσεν ὠτία καὶ μυτία
καὶ στείλ' ἄτα τὸ βασιλᾶν μέγαλον ἀρμαγάδιν
(καντάρᾳ=μονὰς βάρους 44 ὀκάδων, τὸ στείλ' ἄτα ἐκ τοῦ
στείλει ἄτα) Τραπ.

ἀρμαγᾶς ὁ, Καπ. (Συνασσ.) Πόντ. (Σινώπ. Τραπ. κ.ά.)
ἀρμυᾶς Θράκ. (Μάδυτ.) ἀρμαγᾶ ἡ, Πόντ. (Τραπ.) ἀρ-
μαᾶ Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ Περσοτουρκ. *armagan*.

Ἀρμαγάδα, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἐσὺ τ' ἐμὸν εἶς, ἀρμαγὰ θὰ πᾶς 'ς σὸ βασιλεῖαν
(ἐσὺ ἰδικός μου εἶσαι, ὡς δῶρον θὰ πᾶς εἰς τὸν βασιλεῖα)
Τραπ.

ἀρμάδα ἡ, σύνθηθ. ἀρμάδα Πελοπ. κ.ά. ἀρμάα
Κύπρ. ἀρμάθα Θεσσ. (Ἄλμυρ.)

Ἐκ τοῦ Βενετ. *armada*. Πβ. καὶ Ἰταλ. *armata*.
Τὸ ἀρμάθα ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ οὐς. ἀρμάθα, ὁ ἰδ.
Ἡ λ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,20 (ἔκδ. R.Dawkins) «καὶ
ἀνισῶς καὶ πέψη ἀρμάδαν» καὶ Βουστρών. (ἔκδ. ΚΣάθα
Μεσν. Βιβλ. 2,485) «ἐσηκώθη ἡ ἀρμάδα ἀπὸ τὴν Ἀμμό-
χουστον».

Στόλος καὶ ναυτικός ἐν γένει στρατὸς (ἡ λ. κυρίως
εὐχρηστος πρὸς δήλωσιν τοῦ ναυτικοῦ τῶν ἀρχαιοτέρων
ἐποχῶν ἀπὸ τῆς βενετοκρατίας καὶ ἐντεῦθεν, ἐνῶ ἡ ὀνο-
μασία τῶν σημερινῶν ναυτικῶν δυνάμεων εἶναι στόλος)
ἔνθ' ἄν.: Φρ. Ἡ Τούρκικη ἀρμάδα (εἰρων. ἐπὶ τοῦ Τουρκι-
κοῦ στόλου ὡς πεπαλαιωμένου, ἀχρήστου καὶ γελοίου)
πολλαχ. || Παροιμ. φρ.

Ὡς δὲν εἶδα τὴν κρουάδα, | νὰ μὴ δῶ καὶ τὴν ἀρμάδα
(λέγεται ὑπὸ τῶν ὑπερπηδῶντων τὴν πυρὰν τὴν ἀναπτο-
μένην τὴν ἐσπέραν τῆς 23 Ἰουνίου ὡς πολλὰ δεινὰ ὑπο-
στάντων ἐκ τῶν στόλων τῶν Βενετῶν καὶ Τούρκων) Κίμωλ.
|| Ἄσμ.

Ὡ Παναγία μου, ἰδὲ 'ς τὴν ἄλλη δάντα
πῶς δαίνει μὲ τὴ φύριμα ἡ-γ-ἀρμάδα

Κρήτ.

Καὶ οἱ τρεῖς μὲ τὴν ἀράδα | σὰν τοῦ βέη τὴν ἀρμάδα

Κωνπλ.

Καὶ τὴν Τετράδη τὴν αὐγὴ | βλέπει ἀρμάδα φοβερή,
τὰ μετράει ἕνα ἕνα | κ' ἤσανε ἐξήντα ἕνα

Πελοπ.

Μπροστὰ πάνε τὰ κάτεργα καὶ πίσω ἡ ἀρμάδα,
'ς τὴ μέση ὁ Ἀλῆ πασᾶς μὲ μιά χρυσὴ φεργάτα
ἀγν. τόπου

Σήμαν' ἡ καμπάνα νὰ μαζευτοῦν οἱ Φράγχοι...
καὶ πᾶν νὰ πολεμήσουνε 'ς τὴν Τούρκικη ἀρμάδα
Ἄλμυρ. Συνών. ἀρμάτα 1β.

ἀρμαδούρα ἡ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *armadura*.

1) Ἡ σκαλμοδόκη τοῦ πλοίου πολλαχ. 2) Κρεμάστρα
διὰ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ ξυλουργοῦ Λεξ. Βλαστ.

ἀρμαδῶρος ὁ, Κύθν. Σῦρ. ἀρμαδοῦρος Σῦρ. κ.ά.
ἀρμαδοῦρους Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *armatore*. Εἰς τὴν φωνητικὴν μετα-
βολὴν συνετέλεσαν τὸ ἀρμάδα καὶ ἀρμαδούρα. Πβ.
καὶ Βενετ. *armador*.

Ὁ ράπτων τὰ ἱστία τῶν πλοίων καὶ γενικώτερον ὁ
ἀναλαμβάνων ν' ἀρματώσῃ πλοῖον, ἥτοι νὰ βάλλῃ ὅλα τὰ
ἀναγκαῖα ἐξαρτύματα ἔνθ' ἄν.: Ἡῦρι ἕνα καλὸ ἀρμαδοῦρον
ποῦ ἀρμάτουνι τ' βασιλ'κὴ ν-ν ἀρμάδα κι ἀρμάτουνι καλὰ
τ' φεργάδα τ' κι ν-ν ἔκανι σὰ νύφ' στουλισμέν' (ἐκ παραμυθ.)
Αἰν. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ἐν ἐγγράφῳ Κρήτης τοῦ 1565.

ἀρμάζω Ἰκαρ. Κύπρ. Μεγίστ. ἀρμάζω Ἀπουλ.
Μέσ. ἐρμάτζομαι Ἀπουλ. (Μαρτ.)

Τὸ μεσν. ἀρμάζω, ὁ ἐκ τοῦ μεταγν. δρμάζω. Πβ.
καὶ ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 6 (1894) 141 κέξ. καὶ 20 (1908) 561.

Συνάπτω εἰς γάμον, συζευγνύω, νυμφεύω ἔνθ' ἄν.: Ὁ
δεῖνα ἀρμάζεται Κύπρ. Πότ' ἐν-νὰ ἀρμαστῆς νὰ χορέψουνε;
αὐτόθ. Ἐγὼ 'μαι ἀρμασμένος αὐτόθ. Ἀν ἤφσερα τί πιάν-νω

